

אין בין המודר פרק רביעי נדרים ר"ן מב.

(א) [לקמן מו. א. ב. ג. ד. ח. ט. י. יא. יב.]
(ב) [לקמן מו. א. ב. ג. ד. ח. ט. י. יא. יב.]
(ג) [עין לערך י"ג.]

תוספות

המודר הנאה מחבירו
לפני שביעית
לא ירד לתוך שדהו.
דריסת הרגל אסורה ואינו
אוכל אפילו מן הטעות
חוק שדהו לא יקח מן הטעו
ולא יאכל: ובשביעית פי'
אם הדיר בשביעית לא ירד
למך שדהו ליקח מן הטעו
(אבל) אם יצטרך לירד
ולאכול אסור. ובגמ' פריך
אמאי אסור לירד בו לזקן
כאילה הא רמנא אפקיה
לשדה לל דבר אכילה: נדר
במנו מאכל לפני שביעית
יורד לתוך שדהו. לאית
מורא אלא מדבר המנא
לדי מאכל ואינו אוכל
מן הפירות: ובשביעית
יורד ואוכל. להפקה הוא
וקשה לדעיל (דף ג.ב.)
מביעה ליה אה פסק
ומיזל גארעא און הוא
הוא המנא ליה מאכל
י"ל דבשביעית חף השדה
הפקה לזקן אכילה הכי
מפיק און אחרק ומי
דמשי שמה יטהר בעמידה
הכל לא שייך במודר
מאכל דאי שיה אין בך
כלום: רב ושמואל אמרי
בבבי אלו עריך לפני
שביעית אינו אוכל מן
הטעות. ואף על פי שביעית
הוא חפץ עניו אפי' לאחר
אסורין עליו אפי' לאחר
שנתם או שהפקים והא
אסור בשביעית והשתא
ס"ד דכלא אמר נכסי אלו
הגיע שביעית אסור לאכול
מן הטעות דלדא אסר
דבר שברשותו חף ככאלה
ממשותף ומתני' דקמי
ובשביעית אסור בטעות
מיירי שדירו בשביעית
עממא: רבי יוחנן ור"ש בן
לקיש [אסור] בבבי עריך
אינו יורד לתוך שדהו
בו הגיע שביעית אוכל
מן הטעות. והפקה אין
ולא אסור אלא כי איתנה
לגדיה אבל אי איתנה
[אלא] דלחין אסור
בטעות לשבטא ממשותף
וה"ה היכא דלמך נכסי
אלו הגיע שביעית מותר
בטעות ופריך אסין כל
דלא אסר רבי יוחנן כלל
לכשיא מרשותו אמתא כלל
לאשמעין למילתא גאלו
אלא אית לה אסר
אסור ועוד מן דלדס
אסור לכשיא ממשותף:
מת יירשנו. דכשש כח
ברשותו אסריה וכו' לא:
בחייו ובמותו לא יירשנו.
אלמלא אסר אחיו לאחר
מותו שיא מרשותו ומשי
לה לעולם לא תפסיה
מדי דהכא דלמך נכסי
אלו עריך שיתירו לאחר
שיא מרשותו דשמי הכא
שפי' בהדיא שיתירו לאחר
מותו:

מתני' המודר הנאה מחבירו לפני שביעית שנקנסה שביעית: אין יורד לתוך שדהו. לאכול מפירות שביעית דאסור בדריסת הרגל: ואין אוכל מן הטעות. מאותן פירות הטועין חוץ לשדה שיכול ליקח מהן ואינו צריך ליתכן בתוך השדה ואע"ג דהן שביעית לא יאכל מהן כדאמרין בגמרא אדם אוסר דבר שברשותו אפילו לכשיאל מרשותו והאי נמי כיון דלפני שביעית הדירו חבירו כי אחי נמי שביעית אסור בהן: **ובשביעית**. אבל אס הדירו שביעית לא יורד לתוך שדהו: **אונל הוא מן הטעות**. הואיל ולא היו ברשותו השתא כי מדיר ליה. ובגמרא מפרש אמאי אינו יורד ואמאי אוכל הא ארעא נמי דהפקה היא: נדר **הימנו מאכל לפני שביעית**. אבל לא נדר הימנו הנאה לכו מטי שביעית יורד ואינו אוכל דהא לא הדירו אלא מן מאכל אבל אינו אוכל כדפרישית לעיל דלדס אוסר דבר שברשותו אפי' לאחר שיאל מרשותו: **ובשביעית**. הדירו שביעית: יורד ואונל. דעכשו יאל מרשותו. ואית למפרש המודר הנאה מחבירו לפני שביעית לא ירד לתוך שדהו לפני שביעית ולא יאכל מן הטעות כיון שביעית לא ירד לתוך אס הגיעה קמא עיקר: **גב'** דאמרי פרוייהו **נכסי אלו עריך**. כלומר כל נכסי עריך צכל מקום שהן: **ואין אוכל מן הטעות**. ואע"פ שביעית ושל הפקד הן: **ואם שביעית נדר**. השתא לאו ברשותו הוא ולא מני מדיר לה מנייהו אוכל מן הטעות: **ר' יוחנן ור"ל דאמרי** הגיע שביעית אין יורד אבל אוכל מן הטעות: **אדם אוסר דבר שברשותו אפילו לכשיאל מרשותו**. דכשעה שאסר היוין ברשותיה אפילו לכו הגיע שביעית נפקין מרשותיה אפילו הכי אסורין עליו: **ר' יוחנן ור"ל סברי אין אדם כו'**. ומשום הכי כי הגיע שביעית דנפקא מרשותיה אוכל הוא מן הטעות: **וספריה**. דבהאי טעמא פליגי: **ומי איכא למ"ד אין אדם אוסר כו'**. **ור' יוחנן ור"ל** הכי סבירא להו: **(א) אס כן**. למשום האי טעמא פליגי ודאמרי דאוכל הוא שביעית: **ליפליגי בנכסים אלו**. אפי' היכא דלמך נכסים אלו עריך ולימרו **ר' יוחנן ור"ל** דאוכל לכשיאל ממשום הטעם **(א) דלמך אין אדם אוסר דבר שברשותו לכשיאל ממשום הטעם** נכסי דמשמע כל זמן שהן ברשותו אלא מדלא פליגי בנכסים אלו אלא בנכסי ש"מ דלית להו האי סברא. ועוד היכי מני אמר לעולם דלחין אדם אוסר דבר שברשותו לכשיאל מרשותו והתנן דאוסר: **האומר לבנו קונס שאתה נהנה לי**. כלומר שפי' אהה נהנה לי מכל נכסי: **מם יירשנו**. שלא אסר עליו אלא כל זמן שהנכסים שלו לפיק יירשנו אס

מין הטעות: **אדם אוסר דבר שברשותו אפילו לכשיאל מרשותו**. דכיון דכשעה שאסר היוין ברשותיה אפילו לכו הגיע שביעית נפקין מרשותיה אפילו הכי אסורין עליו: **ר' יוחנן ור"ל סברי אין אדם כו'**. ומשום הכי כי הגיע שביעית דנפקא מרשותיה אוכל הוא מן הטעות: **וספריה**. דבהאי טעמא פליגי: **ומי איכא למ"ד אין אדם אוסר כו'**. **ור' יוחנן ור"ל** הכי סבירא להו: **(א) אס כן**. למשום האי טעמא פליגי ודאמרי דאוכל הוא שביעית: **ליפליגי בנכסים אלו**. אפי' היכא דלמך נכסים אלו עריך ולימרו **ר' יוחנן ור"ל** דאוכל לכשיאל ממשום הטעם **(א) דלמך אין אדם אוסר דבר שברשותו לכשיאל ממשום הטעם** נכסי דמשמע כל זמן שהן ברשותו אלא מדלא פליגי בנכסים אלו אלא בנכסי ש"מ דלית להו האי סברא. ועוד היכי מני אמר לעולם דלחין אדם אוסר דבר שברשותו לכשיאל מרשותו והתנן דאוסר: **האומר לבנו קונס שאתה נהנה לי**. כלומר שפי' אהה נהנה לי מכל נכסי: **מם יירשנו**. שלא אסר עליו אלא כל זמן שהנכסים שלו לפיק יירשנו אס

מתני' לא ירד לתוך שדהו. לא יאכל מן הטעות. מאותן פירות הטועין חוץ לשדה שיכול ליקח מהן ואינו צריך ליתכן בתוך השדה ואע"ג דהן שביעית לא יאכל מהן כדאמרין בגמרא אדם אוסר דבר שברשותו אפילו לכשיאל מרשותו והאי נמי כיון דלפני שביעית הדירו חבירו כי אחי נמי שביעית אסור בהן: **ובשביעית**. אבל אס הדירו שביעית לא יורד לתוך שדהו: **אונל הוא מן הטעות**. הואיל ולא היו ברשותו השתא כי מדיר ליה. ובגמרא מפרש אמאי אינו יורד ואמאי אוכל הא ארעא נמי דהפקה היא: נדר **הימנו מאכל לפני שביעית**. אבל לא נדר הימנו הנאה לכו מטי שביעית יורד ואינו אוכל דהא לא הדירו אלא מן מאכל אבל אינו אוכל כדפרישית לעיל דלדס אוסר דבר שברשותו אפי' לאחר שיאל מרשותו: **ובשביעית**. הדירו שביעית: יורד ואונל. דעכשו יאל מרשותו. ואית למפרש המודר הנאה מחבירו לפני שביעית לא ירד לתוך שדהו לפני שביעית ולא יאכל מן הטעות כיון שביעית לא ירד לתוך אס הגיעה קמא עיקר: **גב'** דאמרי פרוייהו **נכסי אלו עריך**. כלומר כל נכסי עריך צכל מקום שהן: **ואין אוכל מן הטעות**. ואע"פ שביעית ושל הפקד הן: **ואם שביעית נדר**. השתא לאו ברשותו הוא ולא מני מדיר לה מנייהו אוכל מן הטעות: **ר' יוחנן ור"ל דאמרי** הגיע שביעית אין יורד אבל אוכל מן הטעות: **אדם אוסר דבר שברשותו אפילו לכשיאל מרשותו**. דכשעה שאסר היוין ברשותיה אפילו לכו הגיע שביעית נפקין מרשותיה אפילו הכי אסורין עליו: **ר' יוחנן ור"ל סברי אין אדם כו'**. ומשום הכי כי הגיע שביעית דנפקא מרשותיה אוכל הוא מן הטעות: **וספריה**. דבהאי טעמא פליגי: **ומי איכא למ"ד אין אדם אוסר כו'**. **ור' יוחנן ור"ל** הכי סבירא להו: **(א) אס כן**. למשום האי טעמא פליגי ודאמרי דאוכל הוא שביעית: **ליפליגי בנכסים אלו**. אפי' היכא דלמך נכסים אלו עריך ולימרו **ר' יוחנן ור"ל** דאוכל לכשיאל ממשום הטעם **(א) דלמך אין אדם אוסר דבר שברשותו לכשיאל ממשום הטעם** נכסי דמשמע כל זמן שהן ברשותו אלא מדלא פליגי בנכסים אלו אלא בנכסי ש"מ דלית להו האי סברא. ועוד היכי מני אמר לעולם דלחין אדם אוסר דבר שברשותו לכשיאל מרשותו והתנן דאוסר: **האומר לבנו קונס שאתה נהנה לי**. כלומר שפי' אהה נהנה לי מכל נכסי: **מם יירשנו**. שלא אסר עליו אלא כל זמן שהנכסים שלו לפיק יירשנו אס

שהיה ברשותו והיינו לפני שביעית סברי ר' יוחנן ור"ל דלחין אדם אוסר דבר שברשותו לכשיאל ממשום הטעם דלפני שביעית אינו יורד ואינו אוכל כשיאל ממשום הטעות: **אדם אוסר דבר שברשותו אפילו לכשיאל ממשום הטעות**. דכשעה שאסר היוין ברשותיה אפילו לכו הגיע שביעית נפקין מרשותיה אפילו הכי אסורין עליו: **ר' יוחנן ור"ל סברי אין אדם כו'**. ומשום הכי כי הגיע שביעית דנפקא מרשותיה אוכל הוא מן הטעות: **וספריה**. דבהאי טעמא פליגי: **ומי איכא למ"ד אין אדם אוסר כו'**. **ור' יוחנן ור"ל** הכי סבירא להו: **(א) אס כן**. למשום האי טעמא פליגי ודאמרי דאוכל הוא שביעית: **ליפליגי בנכסים אלו**. אפי' היכא דלמך נכסים אלו עריך ולימרו **ר' יוחנן ור"ל** דאוכל לכשיאל ממשום הטעם **(א) דלמך אין אדם אוסר דבר שברשותו לכשיאל ממשום הטעם** נכסי דמשמע כל זמן שהן ברשותו אלא מדלא פליגי בנכסים אלו אלא בנכסי ש"מ דלית להו האי סברא. ועוד היכי מני אמר לעולם דלחין אדם אוסר דבר שברשותו לכשיאל מרשותו והתנן דאוסר: **האומר לבנו קונס שאתה נהנה לי**. כלומר שפי' אהה נהנה לי מכל נכסי: **מם יירשנו**. שלא אסר עליו אלא כל זמן שהנכסים שלו לפיק יירשנו אס

מט א מ"י פ"ו מהל'
מרים הלכה ג'
ב ב מ"י שם הלכה טו'
ג ג ב מ"י שם פ"ה הל' ו'
סגג לאחין רמז
טו"ש ע"י ר"ד סימן רמז
ספיקו ו סימן רמז ספיקו
ב:

הגהות הב"ח

(א) בן השנה אכל אוכל
הוא מן הטעות כ"ל'
ומית הטעות נמחק:
(ב) גמ' רב ושמואל
דלמתי מרזייהו בבבי עריך
כ"ל' ואות מ"ס ומיתת
אלו נמחק וכן בש"י:
(ג) שם דא"ב ויפליגי:
(ד) רש"י ד"ה דא"ב
דמסוס: (ה) ד"ה ויפליגי
וכו' דאמרייהו אין אדם
וכו' וכ"ש היכא וכו'
היי מצו אמרי דלעולם
אין אדם:

פירוש הרא"ש

מתני' ובשביעית. כשביעית
שביעית לא ירד בתוך
שדהו חף על גב דרמנא
אפקיה ובגמ' מפרש:
אבל אוכל מן הטעות.
דפקה הן: גמ' ליבא
בדא קא מיפלגי: רב
ושמואל: בבבי אלו. לאו
דוקא והיינו אס אמר
נכסי דכל ענין אס
אסר דבר שברשותו אפילו
לכשיאל ממשום הטעם
דקמתי במתניתין ובשביעית
אסור מן הטעות ע"כ
לפני שביעית: אמ"כ לפליגי
דקמתי ר' יוחנן ור"ל
נכסי לאו דוקא והיינו
נכסים אלו דכל ענין
אין אדם אוסר דבר
שברשותו לכשיאל ממשום
הלכה הא דקמתי במתניתין
ובשביעית אוכל (חף) מן
הטעות איירי חף שדדירו
לפני שביעית: אמ"כ לפליגי
בבבבים אלו. דלמרי'
אין אדם אוסר כו':
דרתנן האומר לבנו כו'.
משנה היא בהגוזל קמא:
בחייו ובמותו לא יירשנו.
אלמלא אסר אוסר נכסיו
לאחר מותו אע"פ שיאל
מרשותו: